

ఇంటి వసారాలో కూర్చుని గబ గబా పాఠం వల్లిస్తున్నాడు ఆ కుర్రవాడు.
అగ్ని రైశ్యానర్ వహ్వీర్వీతి హోతో ధనంజయః
కృషీట యోని ర్జ్వలనో జాత వేదాస్త నూనపాత్

అదేమిటో నాకు అర్థం కావడంలేదు. తెలియని దాన్ని ఇంగ్లీషులో గ్రీక్ ఎండ్ లాటిన్ అంటారు. మన తెలుగులో 'సంస్కృతం' అంటారేమో!
చూడముచ్చటగా వున్నాడు కుర్రవాడు- ముద్దుగా బొద్దుగా! చిలక పలుకుల్లా వున్నాయి అని మాటలు.
"ఏమిటి బాబూ చదవుతున్నావ్?"
"చదవడం లేదండీ!"
"మరేం చేస్తున్నావ్?" ఆశ్చర్యంగా అడిగాను.
"పల్లెవేస్తున్నానండీ!"
"భట్టి పెద్దున్నావా?" నవ్వుతూ అడిగాను.
"భట్టియం కాదండీ! కంఠతా వచ్చిందాన్నే మరో సారి చూడబలుక్కుంటున్నానండీ!"
"వెరీగుడ్! ఏమిటా మంత్రాలు-"
"మంత్రాలు కాదండీ. మంత్రాక్షరాలు-"
"మంత్రాక్షరాలా? అంటే ఏమిటి బాబూ?"

"బాబు- నాకు అవేమీ సరిగా తెలియవు కానీ కాస్త విడమరించి చెబుతావా?"
"అవును అంటే వేదమండీ. మేము ఋగ్వేదులము యులము. భారద్వాజస గోత్రీకులము. అవిద్య నేర్చుకుంటున్నాను. వాటిలో పాటు వైదిక విద్య, గణపతి పూజ మొదలయినవి. శ్రీ సూక్తము, పురుష సూక్తము, మంత్రపుష్పము ఇవన్నీ వచ్చండీ! గర్వంగా అన్నాడు. మళ్ళీ "శబ్దమంజరి పూర్తిగా వచ్చండీ. అమరము మూడు కాండలూ వచ్చండీ. కావ్య పాఠము మొదలు పెట్టారు. ఇది కాకుండా లౌకిక విద్య. గుడ్-షెప్పర్డ్ కాన్వెంట్ లో బయోమ్ ఇన్ సెకండ్ క్లాస్"
"నీ కెన్నేళ్లు-"
"ఒక్కేడు-"
ఆ మాటతో షాకయ్యాను. మళ్ళీ అతణ్ణి తేరిపార

"ఏదేళ్లు"
నిర్ణాంతపోయి అడిగాను "మీ అమ్మగారికి ఎన్నేళ్లు?"
"ఆరేళ్లు"
తలతిరగినట్టై మళ్ళీ 'తాతయ్యకి-' అడిగాను.
'పదేళ్లకి కాస్త ఎక్కువ-'
వింటుంటే గొంతు తడారింది. 'నాయనమ్మ' కాస్త అగి అడిగాను.
'తొమ్మిదేళ్లు నిండి ఏదాదైంది-'
ఇంకేం అడగను? అంతా అయోమయంగా వుంది. పిల్లాడికి కాస్త - వేపకాయంత వెలుగుదేమో- మెంబల్-
"నాకు పిచ్చి అనుకుంటున్నారా?"
"అహో చూడు బాబూ- ఇంతకీ నీ పేరేమి?"
"రాముడు-"
"మీ అన్నయ్య?"
"శివుడు"
"మీ అక్కయ్య-"
"సుభద్ర"
"మీ నాన్నగారు"
"శ్రీ పర పురాముడు"
"మీ అమ్మగారు"
"శ్రీ జయలక్ష్మమ్మ-"
నవ్వాచ్చింది. "ఆడవాళ్లకు శ్రీమతి చేర్చాలి. శ్రీ చేర్చకూడదు తప్ప-"
"మీదే తప్ప- శ్రీ పద్మావతి, శ్రీ సీతాదేవి, శ్రీ గౌరి-"
"అలా ఎక్కడా అనరే?"
"శ్రీ పద్మావతి కళాశాల తిరుపతిలో వున్నది. శ్రీ సీతారామాంజనేయ..."
"నిజమే బాబూ-" ఒప్పుకున్నాను విధిలేక.
"ఇంతకూ మీరెవరు?"
"నేను జనాభా లెక్కలు సేకరిస్తున్నాను. పయస్పది గితే అలా చెప్పావేం?"
"సరిగానే చెప్పాను-"
"అర్థం కాలేదు-" యు ధార్థం చెప్పాను.
"మీకు తెలియకపోతే నేనేమి చేస్తాను"
"నాకు తెలియడం లేదా?" కోపంగా అన్నాను.
"మీకు మాటలాడడమూ రాదు-"
"అ"
"అవునండీ- చేస్తున్నాం- తెలియడం- ఏమిటి "
"ఇంకెలా అనమంటావ్?"
"మనది మంచి భాష. ప్రథమావిభక్తిలో దుము పులు వున్నాయే తప్ప సున్నా లేదండీ. రాముః రాముడు... అలా రావలెనండీ. సంఘః సంఘము అవుతుంది కానీ సంఘం కాదండీ. జనం తప్ప జనము. అబ్బో- అడుగడుగునా తప్పే-"
"విభక్తులు ఏప్పుడో చదువుకున్నాం-"
"మనకి భక్తి లేదు విభక్తి లేదుసార్- అలాగే దేశభక్తి లేదు. అంతా మన భాషను పొగడితే మనకు మన భాష గిట్టదు-" పెదవి విరిచి అన్నాడు.

దూ.ము.వు.లు

యామిని సరస్వతి

"మంత్రాలకి పనికొచ్చే అక్షరాలండీ!"
"పనికొచ్చేవి- పనికిరానివి వుంటయ్యా!"
"వుంటాయండీ"
"ఏంట్ చెప్ప చూద్దాం-" రెట్టించి అడిగాను.
"ఓం-ఐం-ఘం-శ్రీం-క్లీం-" వీటిని బీజాక్షరాలు అంటారండీ. అంటే మంత్రాలకి ప్రాణంపోసే విత్తనా ల్లాంటివి అండీ"
"సర్లే- ఆ గోల ఎందుకుగానీ- సువ్యవదువుకునేది- అదే వల్ల వేసేది ఏమిటది" కుతూహలం కొద్దీ అడిగాను.
"అమరము-"
"ఏమిటి బాబూ-" మళ్ళీ రెట్టించాను.
"అమరము అనగా శాశ్వతమైనది అండీ. మనము నశించినా అది శాశ్వతంగా వుంటుంది" స్పష్టంగా అన్నాడు.
"నువ్వేం చదువుతున్నావ్?"
"దేనిలో నండీ?"
"ఎన్ని చదువుతున్నావేం?" నివ్వెరపోయి అడిగాను.
"చాలా నండీ. శ్రీ తము, సంస్కృతము, కావ్యాలు, ఇంగ్లీషు మీడియంలో కాన్వెంట్లు చదువు-"

చూసి "ఎన్నేళ్లు" అన్నాను.
"ఒక్కేడు" అన్నాడు మళ్ళీ స్పష్టంగా.
"అన్నయ్యున్నాడా?"
"ఆ వాడికి మూడేళ్లు-"
"అక్కయ్యుందా?"
"ఆ దానికి రెండేళ్లు"
"మీ నాన్నగారికి?"

సందేహం
మండుతున్న గుండెను
మడి గట్టుకున్నట్లు వదిలేసి
కనుల కొనలలో
దాక్కున్నాయేమిటి
నీటి బిందువులు?
- మంత్రవాది మహేశ్వర్

"అలా ఎక్కడా అనరే?"
"శ్రీ పద్మావతి కళాశాల తిరుపతిలో వున్నది. శ్రీ సీతారామాంజనేయ..."
"నిజమే బాబూ-" ఒప్పుకున్నాను విధిలేక.
"ఇంతకూ మీరెవరు?"
"నేను జనాభా లెక్కలు సేకరిస్తున్నాను. పయస్పది గితే అలా చెప్పావేం?"
"సరిగానే చెప్పాను-"
"అర్థం కాలేదు-" యు ధార్థం చెప్పాను.
"మీకు తెలియకపోతే నేనేమి చేస్తాను"
"నాకు తెలియడం లేదా?" కోపంగా అన్నాను.
"మీకు మాటలాడడమూ రాదు-"
"అ"
"అవునండీ- చేస్తున్నాం- తెలియడం- ఏమిటి "
"ఇంకెలా అనమంటావ్?"
"మనది మంచి భాష. ప్రథమావిభక్తిలో దుము పులు వున్నాయే తప్ప సున్నా లేదండీ. రాముః రాముడు... అలా రావలెనండీ. సంఘః సంఘము అవుతుంది కానీ సంఘం కాదండీ. జనం తప్ప జనము. అబ్బో- అడుగడుగునా తప్పే-"
"విభక్తులు ఏప్పుడో చదువుకున్నాం-"
"మనకి భక్తి లేదు విభక్తి లేదుసార్- అలాగే దేశభక్తి లేదు. అంతా మన భాషను పొగడితే మనకు మన భాష గిట్టదు-" పెదవి విరిచి అన్నాడు.

“ఎవరు పాగిడారు-”

“జర్మన్లు ఇటాలియన్ ఆఫ్ ది ఈస్ట్ అన్నారండి. ఇటాలియన్ పాడుకోలానికి చక్కని భాష. మన దేశము మాదానికి వచ్చి పల్లె పట్టులు తిరుగుతూ ఆ జానపదులు పాడే పల్లెపాటలు విని- వీనులవిందుగా- అనందించి మన భాషను ఇటాలియన్ ఆఫ్ ది ఈస్ట్ అన్నారండి. అప్పుడు దీక్షితులు ఆంధ్రత్య మాంధ్ర భాషావ నాత్యస్య తపసః ఫలం అన్నారండి.

“ఆంధ్రభోజుడు శ్రీ కృష్ణ దేవరాయలు తెలుగదేల యన్న దేశంబు తెలుగేమ తెలుగు వల్లభుండ తెలుగు కొండ ఎల్ల జనులు గొలువ ఎరుగనే బాసాడి దేశ

భాషలందు తెలుగు లెప్ప’ అన్నాడు. ఇంకా ఎందరెం దరో పాగిడారండి-”

“మరి నువ్వు ఇంగ్లీషు వదువుతున్నావే?”

“కాన్వెంటులో ఇంగ్లీషు- గురువుగారి దగ్గర సంస్కృతం- వేదం. తాతయ్యగారి దగ్గర తెలుగు-”

“ఇన్ని వదువులా-”

“నాకు ఇంకా టైమ్ మిగులుతుందండి. తీరికలో కాశీమజిలీ కథలు వదువుతానండి-”

“చూస్తే వేలెడు లేవు-”

“కాదండి. నా జానలో ఆరుజానలున్నాను. ఎవరైనా అంతేనండి-”

“ఇంతకీ నీ వయస్సు మర్మం-” ఓటమి ఒప్పుకు న్నాను. అడిగాను-

“మర్మము- ఏమీ లేదు సార్?”

“మరి ఒక్కేడు అంటావే-”

“మీరు నన్నేమవి అడిగారు-”

“నీ కెన్నేళ్లు? అవి-”

“మరి ఒక్కేడు- ఒక-ఓన్లీ-సెవెన్-కదండి”

“ఆ” బుర్ర గిరువ తిరిగి వట్లెంది.

“మా అక్కయ్యకి రెండేళ్లు అంటే ఫోర్టీన్. మా అన్నయ్యకి మూడేళ్లు అంటే ఇరవయ్యొక్కటి. మా అమ్మకి ఆరేళ్లు అంటే నలభయ్య రెండు. మా నాన్నకి ఏడేళ్లకి కొంచెం తక్కువ అంటే నలభయ్య ఏనిమిది. మా నాయనమ్మకి తొమ్మిదేళ్లు అంటే అరవై మూడు. మా తాతయ్యకి పదేళ్లు వచ్చాయి అంటే అరవై తొమ్మిది నిండి దెబ్బయి వచ్చాయి- చెప్పండి నేనేం తప్ప చెప్పాను-” చిరునవ్వుతో అన్నాడు రాముడు.

నివ్వెరపోయి మంచున్నాను నేను. చాలాపేపు తేరు కోలేదు. చివరికి “ఫంటాస్టిక్-” అన్నాను.

“అద్భుతము అనండి అయ్యగారూ! మన అన్న

J.V.R. 1952

గారు తెలుగు తెలుగో అంటూ వుంటే మీరు అంగ్లము మాటాడారేమి? వ్యవహారానికి తెలుగు, ఉద్యోగానికి ఇంగ్లీషు, తెలివికి సంస్కృతము వేర్వేరుకోండి-” ఉపదేశం చేస్తున్నట్టుగా అన్నాడు కుర్రవాడు.

జాతి గౌరవం, జాతీయత నిలబెట్టా, మన సంస్కృతి సంప్రదాయాల్ని విలువుకువి కాపాడు కుంటూ వస్తున్న ఆ కుటుంబానికి చేయొత్తి నమస్కరిం చాను.